

Mødet den 12. Juli 1906.

Fraværende var: S. Pedersen og Simonsen.

Til Efterretning forelaa følgende Sager:

1. (J. Nr. 19^s—1906). Skrivelse fra Aarhus Stiftamt af 7. ds. med Underretning om, at der som 1. Rate for Finansaaret 1906—07 af det i Lov Nr. 85 af 15. Maj 1905 § 31 ommeldte Statstilskud er anvist Aarhus Kommune et Beløb af 13204 Kr. 98 Øre.
2. (J. Nr. 9²—1906). Skrivelse fra samme af 3. ds., om at Indenrigsministeriet har tilstaaet Aarhus Kommune et yderligere Afdrag af 33000 Kr. paa den Kommunen tilkommende Godtgørelse for ordinær Indkvartering i Tiden fra den 1. Oktober 1905 til den 31. Marts 1906.
3. (J. Nr. 154—1906). Til Byraadets Erklæring var fremsendt Fundats for Wiggo og Julie Voigts **Legat** til Fordel for den tekniske Skole i Aarhus, hvorefter Legatet eventuelt skal afgives til Aarhus Kommune.

Det vedtoges at svare, at Byraadet intet havde mod Fundatsen at erindre.

4. (J. Nr. 155—1906). I Anledning af den ligeledes til Erklæring foreliggende Fundats for Murermeister Knud Nielsen og Hustru f. Hellerups **Legat** til Fordel for Aarhus Haandværkerforenings Fri-

boliger, hvorefter Bestemmelse med Hensyn til Legatet eventuelt vil være at tage af Kommunen, vedtoges det at svare, at man intet havde mod samme at erindre.

5. (J. Nr. 205—1906). Efter Indstilling fra Skolekommissionen og Skoleudvalget vedtoges det at indstille til Skoledirektionen, at det ved Lærer Papes Afskedigelse ledigblevne **Lærerembede** opslaas ledigt med en Begyndelsesløn af 1000 Kr. stigende i 25 Aar til 2700 Kr., samt at indstille til Ministeriet, at det, hvis Overlærer Meyers Ansøgning om Afsked bevilges, opslaar et **Overlærerembede** med Begyndelsesløn 2700 Kr. stigende i 12 Aar til 3600 Kr., saaledes at der for Bolig afkortes 450 Kr.
6. (J. Nr. 29—1906). Fra Udvalget for Fattigvæsenet forelaa saalydende Skrivelse:

»Idet man tilbagesender vedlagte Skrivelse fra Stiftsfysikatet af 4 April d. A., hvori særlig ankes over Forholdene for de tuberkuløse Patienter paa Fattiggaardens Sygestuer, vedlægger man tillige en Erklæring fra Lægen ved Fattiggaarden Dr. Riis af Maj d. A.

- Udvalget har herefter truffet den Ordning, at 2 af Sygestuerne udelukkende belægges med tuberkuløse Patienter, og at Sengeantallet i disse Stuer nedsættes fra 7 til 5,
- at Stenslagning og Tæppebankning indtil videre ikke finder Sted, idet man nemlig maa formene, at Ulemperne herved er større end Fordelen (Lemmernes Beskæftigelse og Indtægten af Arbejdet),
- at den hertil benyttede Plads reguleres og for en Del omdannes til Opholdssted for de syge, ligesom at nogle Liggestole eller lignende vilde blive anskaffede.

Udvalget maa imidlertid holde for, at Fattiggaardens Sygestuer ikke er Stedet for tuberkuløse Patienter, men at saadanne Patienter alle bør samles i et Hospital.

Der er næppe nogen Grund til, at Patienter med samme Sygdom, med samme Mulighed for Helbredelse og med samme Smittefarlighed skulle behandles efter forskellige Regler. Ved Fattiggaarden vil der næppe kunne indrettes en fyldestgørende Tuberkulose-Afdeling, og Ministeriet vil utvivlsomt ikke meddele Statsanerkendelse for en Sygeafdeling knyttet til en Forsørgelsesanstalt, men iøvrigt maa det forekomme Udvalget, at en Tuberkulose-Afdeling ved Fattiggaarden ikke alene vil være en upraktisk Ordning, men en Ordning, der aldeles vil være imod Kommunens økonomiske Interesser.

Efter Lov Nr. 70 af 14. April 1905 § 9 yder Statskassen nemlig et Tilskud til Opførelsen af Hospitaler for Tuberkuløse, hvilket Tilskud efter Omstændighederne er beregnet at blive indtil Halvdelen af Udgiften til Opførelse og Montering, og efter Lovens § 5 betaler Staten et Beløb af 1 Kr. 85 Øre pr. Dag for voksne og 1 Kr. 25 Øre pr. Dag for Børn paa Tuberkulosehospital, hvilket formentlig regnes lig med $\frac{3}{4}$ af Udgiften. Det maa saaledes siges at være gunstige Betingelser at opføre og drive Hospital paa.

Udvalget maa betragte den paa Fattiggaardens Sygestuer trufne Ordning, der blandt andet medfører den Ulempe, at Pladsen paa Sygestuerne betydelig indskrænkes, som rent midlertidig og som en nødvendig Følge af, at Kommunen intet Hospital har, hvor disse Patienter altid kunne blive modtagne, men det maa forekomme os, at Byraadet, der dog engang maa skride til

Opførelsen af et Tuberkulose-Hospital, snarest bør tage Spørgsmaalet herom under Overvejelse, og under Hensyn til foranstaaende har Udvalget vedtaget at rette en indtrængende Opfordring til Byraadet i saa Henseende.

Et Eksempplar af de tvende Love om Tuberkulose af 14. April 1905 vedlægges«.

Fra Sygehusudvalget var i Sagen indhentet følgende Erklæring:

»Sygehusudvalget er enig med Fattigudvalget i, at det vil være rigtigst at samle alle Kommunens Tuberkulosepatienter paa et Hospital. Et saadant har Udvalget tænkt sig opført paa Kommunehospitalets Grund samtidig med, at det projekterede Epidemihospital opføres. Det vil nemlig kunne opføres uden Økonomi, naar de epidemiske Patienter fjernes fra Kommunehospitalet. Udvalget beskæftiger sig med Planerne til disse to Hospitalsbygninger og agter at fremkomme med dem til Byraadet saa betids, at Opførelsen vil kunne paabegyndes til Foraaret«.

De foreliggende Erklæringer toges til Efterretning.

7. (J. Nr. 173 —1906). Fra **Foreningen til Dyrenes Beskyttelse** forelaa Andragende om forhøjet Tilskud til Grusning af Gaderne.

Vestesen bemærkede, at Sagen forholdt sig saaledes, at Foreningen havde haft et betydeligt Underskud ved Grusning af Gaderne, og forsaavidt man ikke ydede den et forøget Tilskud, maatte det befrygtes, at den ikke vilde fortsætte med at lade strø Grus paa Gaderne. Skulde Kommunen selv overtage Grusningen, vilde det blive betydelig dyrere for den. Under Forudsætning af, at Foreningen ogsaa vilde overtage Grusningen af de senest asfalterede Gader, Nørrealles og Skolegyde

samt om Vinteren Bakken ved Vesteralle, vilde Udvalget foreslaa, at man bevilgede Foreningen et Tilskud paa 350 Kr.

Lottrup saa helst, at det blev forbudt at strø Grus paa de asfalterede Gader, der led stærkt herved. Det var meget bedre, at man — som mange Steder i Udlandet — lod disse Gader vande en eller to Gange om Dagen.

Vestesen kunde i og for sig være enig med den foregaaende Taler, men med det nuværende Materiel var det umuligt at overkomme ogsaa at vande de asfalterede Gader.

Det vedtoges at bemyndige Udvalget til at træffe en Ordning for indeværende Regnskabsaar. løvrigt henvistes Sagen til næste Budgetbehandling.

8. Det fra de samvirkende jyske **Turistforeninger** modtagne Andragende om Tilskud fra Kommunen henvistes til næste Budgetbehandling.
9. (J. Nr. 50—1906). Fra »**Sygekassen for Haandværkere, Fabriksarbejdere og ligestillede i Aarhus**« forelaa Andragende om Tilskud fra Kommunen til Sanatoriebehandling af Sygekassens Medlemmer.

Det Ansøgte kunde ikke bevilges, da det vilde medføre en uforholdsvis stor Udgift for Kommunen — 3 á 4000 Kr. om Aaret — formentlig uden at yde Sygekassen tilstrækkelig Hjælp til Formaalet, der desuden nærmest maatte siges at være en Statssag.

10. Til 1ste Behandling forelaa Indstilling om **Efterbevilling** af Overskridelserne i Regnskaberne for 1905—06 for:

Fattigvæsnet og

Alderdomsunderstøttelsesvæsnet.

Gik til 2den Behandling.

11. Paa Sygehusudvalgets Vegne skulde

Nørgaard anmode om Bemyndigelse til paa de hidtil gældende Vilkaar at lade Reservelægepladserne ved **Kommunehospitalet** opslaa ledige, da 1. Reservelæge havde opsagt sin Plads, og 2. Reservelæge kun var konstitueret. Han ønskede at benytte Lejligheden til at gøre opmærksom paa, at det formentlig paa næste Budget vilde blive nødvendigt at optage et Beløb til yderligere Lægebetjening, idet man sikkert maatte have en Læge til, ligesom man antagelig blev nødt til at forhøje Lægernes Lønning.

Den ønskede Bemyndigelse meddeltes.

12. (J. Nr. 2¹⁸—1906). Fra Tømrermester N. C. Christiansen forelaa paany Andragende om Ændring i Vilkaarene for Approbation paa Tegningerne vedrørende et **Byggeforetagende** paa Ejendommen **Vesterbrogade Nr. 92***), saaledes at Baghuset ogsaa maa benyttes til Værksted.

Bygningskommissionen anbefalede Andragendet, medens Sundhedskommissionen kun kunde anbefale det paa Betingelse af, at en i Baghuset værende Hestestald bortfaldt.

Efter Anbefaling af Samuelsen vedtoges det at anbefale, at det Ansøgte bevilges.

13. Der forelaa Anmeldelse af et **Byggeforetagende** paa den Enkefru Jaster tilhørende Ejendom, Mejlgade Nr. 18, med Forespørgsel om **Byggelinien langs Skolebakken**.

Jakob Jensen fandt, at da der var Tale om Opførelsen af en temmelig lang Bygning, der strakte sig omtrent fra Midten af Grunden ud til Skolebakken, og som saa at sige blev med 2 Etager med en Butik ud mod Skolebakken, maatte man gaa ud fra, at den kunde komme til at ligge

---

*) Se pag. 137.

længe, og man burde derfor holde paa, at den straks opførtes i den ny Gadelinje. Tillod man, at den byggedes i den gamle Gadelinje, vilde her af let opstaa Vanskeligheder, naar der senere blev bygget langs den øvrige Del af Skolebakken.

Magnus Nielsen kunde ikke være enig med den foregaaende Taler. Den projekterede Bygning, der kun optog $\frac{1}{5}$ eller $\frac{1}{6}$ af den paa-gældende Grunds Facade, var utvivlsomt rent midlertidig. Den bestod ikke af 2 Etager; at den var højere mod Skolebakken, skyldtes Ønsket om at skjule, at den var beklædt med Tagpap. Skulde den rykkes ind til den ny Gadelinje, vilde man faa en grim og uheldig Krog ved den paagældende Bygning. Han vilde derfor foreslaa, at man tillod, at den opførtes i den gamle Byggelinje; for at sikre sig, kunde man stille den Betingelse, at den, forsaavidt Grunden helt bebyggedes, skulde rykkes tilbage.

Nørgaard kunde, dersom Ejeren vilde indgaa paa en saadan Betingelse, nok gaa med til at lade ham opføre den omhandlede Bygning i den gamle Byggelinje, selv om det forekom ham, at man, hvor der var Lejlighed dertil, skulde følge de ny Gadelinjer.

- Den i Andragendet ommeldte Byggelinje approberedes dog saaledes, at Ejerinden vil have at udstede Deklaration om, at hun og efterfølgende Ejere, naar Facaden i dens Helhed bebygges, er pligtig at bygge hele Facaden i den ny Gadelinje.
14. (J. Nr. 104—1906). I Anledning af et fra Indenrigsministeriet modtaget Cirkulære angaaende Virkningen af de nugældende **Beskatningsregler** ifølge Lov Nr. 85 af 15. Maj 1903 var indhentet Erklæring fra Ligningskommissionen.

Nørgaard gjorde opmærksom paa, at Kommissionen ikke fuldt ud havde tilvejebragt de i det omhandlede Cirkulære ønskede Oplysninger. I dette var for det Tilfælde, at der næredes Ønske om Forandring i de gældende Beskatningsregler, udtrykkelig anmodet om, at den paapegede Forandring maatte blive belyst ved en Udskrift af Skattekommunikationen for de Skatteyderes Vedkommende, som Kommissionen ikke havde ment at kunne sætte til en saa passende Skat, som efter de ældre Regler, med Tilføjelse af hvilket Skattebeløb man vilde anse for passende samt Oplysning om de paagældende Skatteyderes Familjes Størrelse og andre i Betragtning kommende Forhold. De begærte Oplysninger, der vilde være meget vejledende saavel for det Udvalg, til hvilket Sagen skulde henvises, som for Ministeriet, haabede han maatte blive fremskaffede.

Sagen henvistes til Budgetudvalget.

15. (J. Nr. 46—1906). Fra Aarhus Stiftamt forelaa angaaende det i Mødet den 21. December f. A. af Raadet vedtagne Tillæg til **Politivedtægten** (Færdselsreglement, Renholdelse af Gader m. m.) følgende Skrivelse af 10. April d. A.:

»Justitsministeriet har under 6. d. M. tilskrevet mig saaledes:

Efterat det med Hr. Kammerherrens paa tegnede Erklæring af 27. Februar d. A. hertil indsendte Andragende, hvori Aarhus Byraad anholder om Stadfæstelse paa forskellige af Raadet vedtagne Ændringer og Tilføjelser til den under 9. Oktober 1897 stadfæstede Politivedtægt for bemeldte Købstad har været gjort til Genstand for Overvejelse i Justitsministeriet, har Ministeriet fundet Anledning til at gøre følgende Bemærkninger til de paagældende Bestemmelser:

ad Ændringerne til § 20.

Samtlige Ændringer til denne § ere efter Ministeriets Formening for vidtgaaende og ville derfor ikke kunne stadfæstes.

ad § 40.

De ønskede Tillægsbestemmelser ville rettest kunne indsættes som Stykke 5 og Stykke 6.

ad § 41.

Da Erfaringer andetsteds fra have vist, at det er forbundet med betydelig Vanskelighed at fastsætte bestemte Grænser for Vægten af de Transporter, som det kan tillades Børn at føre frem paa offentlig Gade, hvortil kommer, at det Afgørende i saa Henseende i hvert Tilfælde ikke bør være Vognens Bæreevne, saaledes som det efter den af Byraadet vedtagne Affattelse vilde blive Tilfældet, men den Byrde, Vognen er belastet med, i Forbindelse med Vognens egen Tyngde, skal man bede Byraadet gjort bekendt med den i hosfølgende Dagsbefaling til Københavns Politi omhandlede Bestemmelse, der er Resultatet af indgaaende Forhandlinger om det paagældende Spørgsmaal, idet den eventuelt kunde lægges til Grund ved Udarbejdelsen af ny Bestemmelse.

ad § 47.

Den Bestemmelse, der ønskes tilføjet som et 4. Stykke i §'en, vil som for vidtgaaende ikke kunne stadfæstes, hvorimod der vil kunne meddeles Stadfæstelse paa en Bestemmelse i den paagældende Henseende enten svarende til den i Politivedtægten for Frederiksberg Kommune § 57 indeholdte, der lyder saaledes: »Ejerne af Hunde ere efter forudgaaet Advarsel ansvarlige for, at disse ikke ved vedblivende Gøen eller Tuden under aaben Himmel forstyrrer omboende

syge eller svagelige Personers Ro«, eller overensstemmende med, hvad der er fastsat i Silkeborg Købstads Politivedtægt § 45, hvor det hedder »Herreløse Hunde . . . . . kan Politiet foranstalte optagne og fremlyste . . . . . « Det samme gælder om Hunde, der ved at gå eller tude paa offentlig Gade, Vej eller Plads om Natten forstyrre de Omboendes Ro».

Ved at meddele foranstaaende, skal jeg ved det Indesluttedes Tilbagesendelse hertil tjenstlig bede mig meddelt Underretning om den Beslutning, Byraadet herefter maatte tage«.

Fra Brolægningsudvalget var indhentet saalydende Erklæring i Sagen:

»I Anledning af Skrivelse fra Aarhus Stiftamt af 10. April d. A. bemærker Udvalget følgende:

Ændringer til **Paragr. 20** foreslaas at udgaa saaledes at Paragrafen vender tilbage til den oprindelige Affattelse.

Ændringerne til **Paragr. 40** indsættes som Stykke 5 og Stykke 6.

I Anledning af Ministeriets Henstilling, om at ændre Tilføjelsen til Paragr. 41 i Overensstemmelse med Dagsbefalingen Nr. 96 af ²³/₈ 1905 fra Københavns Politidirektør, skal bemærkes, at saalænge det ved Lov er forbudt at anvende Børn under 14 Aar til Budtjeneste (Bydreng) og til Varebefordring, skønner Udvalget ikke, at der er Grund til at gaa saa vidt som i ommeldte Dagsbefaling.

For at komme til Kundskab om disse Forhold har Udvalget Torsdagen den 21. Juni afholdt Forsøg med forskellige Trækvogne og forskellige Belastninger samt ladet Drengene i for-

skellig Alder udføre Varebefordringer paa Udvalgets Oplagsplads i Toldbodgade.

	Trækvogne.			
	Nr. 1.	Nr. 2.	Nr. 3.	Nr. 4.
Bæreevne	200 ₧	200 ₧	500 ₧	1000 ₧
Fadings Dimension	25"x37"	26 ¹ / ₂ x44	29x45	33x58
Hjuldiameter	27"	26"	29 ¹ / ₄ "	35 ¹ / ₂ "
Hjulafstand	33"	32 ¹ / ₂ "	39"	40"
Vægt	136 ₧	125 ₧	205 ₧	265 ₧
Belastning under Forsøgene	50 ₧			
do.	100 ₧	100 ₧	100 ₧	
do.	200 ₧	200 ₧		

Trækforsøgene udførtes af:

Christian Petersen 11 Aar gammel, Vægt 65 ₧.

Anders Voldby 13 Aar gammel, Vægt 83 ₧.

Resultatet af Undersøgelsen er, at man kan fastsætte Vægten af Trækvogne med 200 ₧ Bæreevne til mellem 120 og 150 ₧, samt at Drengene med Lethed manøvrerede med saadanne Vogne, hvorimod de manøvrerede mindre bekvemt med de sværere Vogne.

Udvalget foreslaar derefter Byraadet følgende Affattelse af **Paragraf 41**:

Børn under 16 Aar maa ikke overanstrenges ved Førsel af Træk- eller Haandvogne, Kørsel med Varetransportcykler eller Bæren af Byrder paa offentlig Gade eller Plads i Forretningsøjemed.

Trækvognene, som Børn benytte, maa ikke have en Vægt over 150 ₧.

Paa saadanne Vogne maa Børn mellem 14 og 10 Aar ikke føre Vægte ud over 100 ₧.

Børn under 10 Aar maa overhovedet ikke benyttes til i Forretningsøjemed at føre Træk- eller Haandvogne eller køre med Varetransportcycler.

Angaaende Tilføjelsen til **Paragraf 47**, der ikke kan godkendes af Ministeriet, foreslaar Udvalget, at denne helt udgaar, og at Paragrafen bliver uforandret, idet den af Ministeriet anbefalede Bestemmelse fra Silkeborg Politivedtægt allerede forefindes i den nu gældende Paragraf. **ad § 41.**

Müller vilde henstille, om man ikke burde forbyde, at Børn under 11 Aar anvendtes til i Forretningsøjemed at transportere Varer omkring i Byen. Dels var Transportforholdene her i Byen mange Steder ret vanskelige, dels kunde det befrygtes, at Børn i 10 Aars Alderen vilde blive stærkt brugte som Bydreng om Formiddagen, da de gik i Skole om Eftermiddagen, medens de ældre var optaget i Skolen om Formiddagen. Han kunde derhos ønske, at der blev sat en Grænse for den Tid, hvori Drengene overhovedet maatte bruges til at transportere Varer. Naar en Dreng havde været i Skole om Formiddagen fra Kl. 8 til 1 og om Eftermiddagen havde arbejdet som Bydreng til Kl. 7, kunde han nok trænge til at være fri. Han vilde derfor foreslaa, at Drengene ikke maatte bruges til at transportere Varer i Tiden fra Kl. 7 Aften til 7 Morgen.

Vestesen forstod meget vel Tanken om at yde Børnene saa udstrakt Beskyttelse som mulig, men der var sikkert ved Udvalgets Forslag taget tilbørligt Hensyn til dem. Ved de foretagne Forsøg havde det vist sig, at Børn i 10 Aars Alderen uden Skade kunde føre Vogne af den omtalte Vægt. Satte man Grænsen ved 11 Aars Alderen, vilde man let komme til for meget at ge-

nere de Handlende, der saa vanskeligere kunde faa Bydrenge. Man maatte sikkert være noget varsom med alt for pludseligt at foranledige en fuldstændig Omvæltning indenfor Varetransportens Omraade. Derimod vilde han finde det særdeles tiltalende, om man kunde optage en Bestemmelse, der begrænsede den Tid, hvori Drengene maatte benyttes til det omhandlede Arbejde.

Jakob Jensen havde, da Sagen sidst var for i Raadet, talt for, at Vægten af Vognene skulde sættes til 150 R , og det glædede ham, at Udvalget nu var kommet til den samme Anskuelse. Ved det nu foreliggende Forslag var man allerede kommet et godt Stykke fremad i Retning af Beskyttelse for Børnene, og med Tiden kom man vel endnu videre, selv om man maaske ikke paa staaende Fode helt kunde reformere Varetransporten. Med Hensyn til Tids-Begrænsningen for Børns Arbejde i den ommeldte Henseende saa han helst, at det blev forbudt at anvende Børn til at transportere Varer i Tiden fra 6 Aften til 7 Morgen.

Filtenborg forekom det, at man af praktiske Hensyn burde sætte Grænsen ved Kl. 8 Aften; det vilde være en temmelig stor Gene for de Handlende, hvis de ikke kunde faa deres Varer bragt ud efter Kl. 6 eller 7.

Sabroe paapegede, at fordi Børnene ikke maatte køre Varer omkring i Byen efter Kl. 6 eller Kl. 7, maatte man ikke tro, at deres egentlige Arbejdstid ophørte til de nævnte Tidspunkter. De vilde sikkert i et Par Timers Tid herefter have Arbejde nok inden Døre med at rydde op i Butik eller Lager og lignende. Naar dette toges i Betragtning, vilde det utvivlsomt være rigtigst, at man satte Grænsen ved Kl. 6. Arbejdsgiverne i Almindelighed behandlede maaske deres Bydrenge

godt, men der var ogsaa dem, der ikke tog i Betænkning at overbebyrde Drengene, og over for saadanne var det, at man burde yde Børnene Beskyttelse.

Mousten forekom det ikke, at en Tids-Begrænsning som den foreslaaede nyttede stort, saalænge det ikke var forbudt overhovedet at lade Børn arbejde udover en vis Tid paa Dagen.

Müller troede ikke, at der, efter at det var blevet almindeligt at lukke Butikkerne Kl. 8, var Fare for, at Børnene skulde blive beskæftigede i Forretningerne udover denne Tid, naar Tiden for Transporten af Varer indskrænkedes, og han kunde for sit Vedkommende godt gaa med til at forbyde Benyttelsen af Drengene hertil efter Kl. 6 Aften.

Nørgaard henstillede, om man ikke kunde enes om at sætte Grænsen ved Kl. 7 Aften; herved tog man formentlig tilbørligt Hensyn saavel til Børnene som til de Handlende.

ad § 47.

Formanden vilde anse det for heldigst, at man ændrede Bestemmelsen i Overensstemmelse med Frederiksberg Politivedtægts § 57, som fandtes citeret i Amtets foreliggende Skrivelse. Herefter vilde man dog have et Middel til at holde sig til vedkommende Ejer, naar han lod sin Hund gå eller tude under aaben Himmel om Natten.

Nørgaard sluttede sig til Formanden.

Udvalgets Ændring til § 41, 3. og 4. Stk. affattes saaledes: »Paa saadanne Vogne maa Børn mellem 11 og 14 Aar ikke føre Vægt over 100 Pd. Børn under 11 Aar maa ikke benyttes til i Forretningsøjemed at føre Træk- eller Haandvogne eller køre med Varetransportcykler, og Børn

maa overhovedet ikke benyttes til det her ommeldte Arbejde i Tiden fra 7 Aften til 7 Morgen«.

Det vedtoges at ændre Bestemmelsen i § 47, 4. Stk. i Udkastet overensstemmende med Frederiksberg Politi Vedtægt § 57. Iøvrigt tiltraadtes Ministeriets Ændringer.

16. (J. Nr. 210—1906). Fra vedkommende Udvalg forelaa følgende Forslag til Ændring af **Politi-vedtægtens § 67**:

Politivedtægtens § 67 foreslaas affattet saaledes:

»Offentlige Beværtningssteder — herunder de med Ret til at have siddende Gæster forbundne Vinstuer — skulle holdes lukkede fra Kl. 12 Aften til Kl. 5 Morgen, og der maa i denne Del af Døgnet ingen Beværtning eller Udsækning finde Sted, og ingen Gæst indlades eller opholde sig paa slige Beværtningssteder.

Beværtningssteder, der ere beliggende i en Forhusbygning og ikke i Kælder, med Lokaler, der vende ud til Gaden, kunne dog holdes aabne til Kl. 1 Aften paa Betingelse af, dels at disse Lokaler saa længe der er Gæster i Beværtningen holdes oplyste, og at dette kan ses fra Gaden, dels at der hverken drives Kort-, Tærning-, Kegle- eller deslige Spil eller udføres Musik af mekaniske Instrumenter, og dels endelig imod, at der til Købstadens Kasse erlægges en aarlig Kendelse efter Byraadets nærmere Bestemmelse, mindst 1000 Kr., der betales forud og som ikke kan ventes tilbagebetalt enten helt eller delvis, selv om Beværtningsstedet i Aarets Løb lukkes til en tidligere Tid.

Byraadet kan, naar der ifølge fra Politimesteren indhentet Erklæring ingen Ulempe for den offentlige Orden derved er at befrygte, med-

dele enkelte Beværtningsdrivende Tilladelse til at lade Gæster, som inden det paagældende Beværtningssteds Lukketid (henholdsvis Kl. 12 og Kl. 1) ere tilstede i Beværtningslokalet, forblive der indtil et senere Klokkeslet og til at beværte saadanne Gæster. Saadan Tilladelse gives dog kun imod Erlæggelse af en aarlig Afgift til Købstadens Kasse, hvilken Afgift i hvert enkelt Tilfælde bliver at bestemme af Byraadet.

I Tilfælde af gentagne Gange foreliggende Overtrædelser af Bestemmelserne i dette Kapitel enten af den Beværtningsdrivende eller dennes Folk eller af de Personer, som komme i Beværtningslokalet, jfr. § 66, kan Politimesteren fratage ham Ret til at holde aabent til Kl. 1, uden at Tilbagebetaling af den erlagte Kendelse finder Sted, ligesom Politimesteren paa samme Maade til enhver Tid, naar han maatte finde Anledning dertil, kan tilbagekalde Tilladelsen til at lade Gæsterne forblive i Lokalet efter Lukketid.

Alle Butikker og Forretningslokaler, i hvilke der forhandles Spirituosa, Øl eller andre Drikkevarer, skulle holdes lukkede i Tiden fra Kl. 12 Aften til Kl. 5 Morgen, og der maa i dette Tidsrum ingen som helst Forhandling fra nævnte Lokaler finde Sted. Denne Bestemmelse omfatter dog ikke Aftenen før Skærtorsdag, Paaske- og Pintsedag og ej heller Tidsrummet fra den 15. til den 31. December.

Under særegne Omstændigheder kan Politiet bestemme, at alle eller nogle af de offentlige Beværtningssteder skulle holdes lukkede til en tidligere Tid om Aftenen. I saadanne Tilfælde træder ogsaa Tilladelsen til at lade Gæster forblive i Lokalerne efter Lukketid ud af Kraft.

Bestemmelserne i denne §'s 1. og 2. Stykke skulle ikke være til Hinder for Beværtning af de paa Hoteller og Gæstgivergaarde boende Rejsende paa deres Værelser eller i andre til saadan Brug udelukkende bestemte Lokaler, ikke heller for Afholdelse af sluttede Selskaber, Bal-ler og deslige i saadanne Lokaler.«

Af Politimesteren var i Anledning af For-slaget afgivet saalydende Erklæring:

»I Anledning af Hr. Borgmesterens Skrivelse af 27. f. M. undlader jeg ikke angaaende det mig tilstillede Udkast til en forandret Affattelse af Politivedtægtens § 67 at udtale følgende:

For Tiden er der — saa vidt mig bekendt — ialt 163 beværtningsdrivende heri Byen (84 Gæstgivere, 66 Restauratører, 9 Konditorer og 4 Vinhandlere) af disse have 24 Ret til at holde deres Beværtningslokaler aabne hele Aaret rundt til Kl. 12 mod en aarlig Afgift til Kæmnerkas-sen af 200 Kr. og 1 (Hotel Royal) til Kl. 1 mod en aarlig Afgift af 1200 Kr.

De af Udvalget foreslaaede Forandringer gaa ud paa, at den almindelige Lukke-tid udskydes til Kl. 12 (ogsaa for Butikker, i hvilke der sælges Drikkevarer), saaledes at der ikke som nu betales Afgift for at holde aabent til dette Tidspunkt i Tiden fra 16. August til 15. Maj, og dernæst at der mod en i ethvert en-kelt Tilfælde af Byraadet fastsat Afgift kan med-deles enkelte Beværtningsdrivende Tilladelse til at servere for Gæster, som ere komne ind inden Lukketid, »indtil et senere Klokkeslet« altsaa eventuelt hele Natten.

Den finansielle Side af Spørgsmaalet, dette om det er rigtigst at opgive en Beskatning af de her omtalte Beværtningssøgende, thi det er jo

disse, og ikke de beværtningsdrivende, der maa og skal bære Afgiften, skal jeg ikke komme ind paa, idet det jo ikke vedrører mig.

Da jeg imidlertid maa anse det for i høj Grad sandsynligt, at Indførelsen af Retten til at holde aabent til Kl. 12 hele Aaret uden Afgift, vil medføre, at de fleste Beværtningsdrivende ville holde aabent til nævnte Tidspunkt, vil den lettere Adgang til at nyde Spiritus sikkert forøge det i-forvejen meget betydelige Antal af Folk, som nyde mere end de kunne taale, og som opføre sig paa en Maade, der er til Ulempe for andre og for den offentlige Orden paa Gaderne. Da der endvidere ikke er mindste Grund til at tro, at der i Befolkningen i Almindelighed næres noget Ønske om, at de beværtningsdrivende skulde holde deres Lokaler længere aabne end hidtil, forekommer der mig ikke at være nogen fyldestgørende Grund til den foreslaaede Udskydelse af Lukketiden, som ganske sikkert uden for de beværtningsdrivendes Kreds kun støttes af et Mindretal af Byens Borgere.

Bestemmelsen om Ret til at have Gæster, der ere komne inden Lukketid, siddende efter denne maa jeg ligeledes fraraade. Det vil praktisk set være meget vanskeligt at overbevise de beværtningsdrivende, som faar saadan Tilladelse om, at de lukke Gæster ind efter Lukketid, hvis en gør det. Naar Udvalget dernæst vil have denne Ret gjort afhængig af en i hvert enkelt Tilfælde given Tilladelse, da slaar man atter ind paa den Vej, som tidligere er bleven saa stærkt kritiseret; ved den nu gældende Ordning vilde man netop fastslaa, at alle skulde have lige Ret, blot de opfyldte de i Vedtægten fastslaaede Be-

tingelser; man vilde bort fra Myndighedernes Skøn som det afgørende«.

Formanden skulde, idet han forelagde Udvalgets Forslag, til dette knytte den Bemærkning, at man under Hensyn til de ved Sagens tidligere Behandling*) faldne Udtalelser og til, at der endnu ikke forelaa nogen Betænkning fra den nedsatte Ædruelighedskommission, ikke havde anset det for rigtigt at komme ind paa Spørgsmaalet om, hvorvidt Beværternæringen skulde gives fri. Derimod havde man ment at kunne anbefale, at man allerede nu gik til de foreslaaede mindre Ændringer med Hensyn til Udøvelsen af den omtalte Næring. Taleren var stadig af den Mening, at det rette var, at der indførtes ensartede Bestemmelser for alle Beværtere, og at disse Bestemmelser var gældende hele Aaret rundt. Ved at følge Udvalgets Forslag, vilde man opnaa en rimelig Ordning af de paagældende Forhold og imødekomme Beværterstandens Ønsker. Navnlig vilde man komme bort fra den uheldige Bestemmelse, hvorefter Størsteparten af Beværterne for at kunne have sluttede Selskaber om Aftenen, maatte lukke deres Lokaler for andre tidlig paa Eftermiddagen.

Jakob Jensen var mest tilbøjelig til at følge Politimesteren, der efter sin Erklæring ikke ønskede de foreslaaede Ændringer gennemført. Det, der bestandig ankedes over, var den Forskel, der gjordes paa Beværtningsstederne, og det væsentlige var, at man formede den omhandlede Paragraf saaledes, at de samme Regler blev gældende for alle. Han saa helst, at der indførtes en almindelig Lukketid f. Eks. Kl. 12, til hvilken alle kunde holde aabent uden Betaling. Skulde

---

*) Se Forhdl. f. 1905—06 Pag. 748.

det endelig være, kunde man ogsaa sætte Lukketiden til Kl. 1, men at sælge Retten til at have aabent mellem 12 og 1 om Natten for 1000 Kr., var ganske urimeligt; 1000 Kr. var i Virkeligheden intet for at opnaa en saadan Begunstigelse. Kun en enkelt større Restauration ofrede dette Beløb, og det tjentes let ind ved den forøgede Omsætning.

Naar det i Forslaget hed, at Politimesteren under særegne Omstændigheder kunde give enkelte Beværtningsdrivende Tilladelse til at lade Gæster, som inden Lukketid var tilstede, forblive efter denne, var det en Bestemmelse, der vilde føre til meget beklagelige Forhold, og som man ubetinget maatte bort fra. Saa maatte man i og for sig hellere give Beværternæringen fri og lade Beværterne holde deres Lokaler aabne hele Døgnet, om de havde Lyst. Som allerede omtalt saa han dog helst, at man fastsatte en ensartet Lukketid, f. Eks. Kl. 12, for alle Beværtningssteder.

Jul. Andersen kunde ikke nægte, at § 67 i Politivedtægten befandt sig i en rask Udvikling. Efter at Lukketiden oprindeligt havde været Kl. 10, var den efterhaanden blevet skudt ud til Kl. 1, og nu arbejdedes der i Retning af, at der kunde holdes aaben i 24 Timer i Døgnet. Af Politimesterens Erklæring fremgik, at her i Byen fandtes 163 Steder, hvorfra der udskænktes Spiritus; af disse havde 1 Ret til at holde aabent til Kl. 1, 24 Ret til at have aabent til Kl. 12, medens Resten lukkede Kl. 11 undtagen i de 4 Sommermaaneder, hvor de først behøvede at lukke Kl. 12. De nævnte Tal viste, at man ikke behøvede at gøre den omtalte Klasse Næringsdrivende flere Indrømmelser; ikke desto mindre var Udvalget gaaet endnu videre og foreslog, at

saavel alle Beværtninger som Butiker, hvorfra der forhandlede Spiritus, maatte holdes aabne til Kl. 12 hele Aaret. Den værste af Forslagets Bestemmelser var dog den, der tillod at Gæster, der var kommet ind før Lukketid, maatte blive siddende efter denne — og formodentlig hele Natten, da der ikke fandtes nogen Begrænsning i den ommeldte Henseende. Det var tidligere fra anden Side hævdet, at det var Ravnekrogsagtigt, at Beværtningerne skulde lukke Kl. 12, og at man af Hensyn til Turister og Rejsende maatte sørge for, at de kunde holdes længere aabne. Han tvivlede dog stærkt om, at de nævnte Mennesker satte tilbørlig Pris paa dette Hensyn til dem; de rejste saamænd ikke omkring for at hænge paa Beværtninger om Natten. I Virkeligheden var det ikke de Rejsende, men en vis mindre Del af Borgerskabet, der havde Lyst til at tilbringe deres Aftner og Nætter paa Beværtninger, men denne meget lille Del af Byens Befolkning var der ingen Grund til at tage saa meget Hensyn til.

Det forbavsede ham, at Udvalget aldeles ikke var kommet ind paa noget mere moderne Betragtninger paa det omhandlede Omraade. At Bestemmelsen om Lukning Kl. 12 af Forretninger, der handlede med Spiritus, ikke galdt Aftenen før Skærtorsdag, Paaske- og Pinsedag eller i Tiden fra den 15. til 30. December, saa noget underligt ud, da der dog ikke var nogen særlig Anledning til, at Folk skulde fylde sig med Spiritus netop paa de Tider af Aaret. Han skulde endvidere henlede Opmærksomheden paa, at efter hvad der tidligere under Sagen var oplyst, fandtes der her i Byen i 31 Beværtninger Serveringsjomfruer, i 12 Buffetjomfruer og i 4 delvis kvindelig Betjening. Det undrede ham, at Udvalget aldeles ikke

havde taget Spørgsmaalet op om Afskaffelse af kvindelig Betjening saadanne Steder. Ved Bævrernes nylig afholdte Kongres var dette Forhold med kvindelig Betjening blevet dadlet i meget stærke Udtryk, og man havde udtalt Ønsket om at faa det afskaffet.

Han var enig med den foregaaende Taler i, at man burde slutte sig til Politimesteren og blive staaende ved den nuværende Affattelse af Politivedtægtens § 67, hellere end at ændre den i Overensstemmelse med Udvalgets Forslag, der ikke indeholdt nogen Forbedring. Der var saa meget mindre Grund til nu at ændre den omtalte Paragraf, som man vel snart kunde vente Ædruelighedskommissionens Betænkning, der utvivlsomt vilde omfatte de Forhold, der faldt ind under denne Paragraf.

Nørgaard følte sig ikke fuldt overbevist om, at Udvalgets Indstilling var helt tilfredsstillende. Han var ikke bange for at kræve en Godtgørelse for Tilladelsen til at holde aabent 1 Time eller 2 udover den almindelige Lukketid, men han ansaa det for meget uheldigt at give Tilladelse til Servering i ubegrænset Tid for Folk, der var komne ind før Lukketid. En Bestemmelse som den sidstnævnte vilde utvivlsomt blive misbrugt. Udvalgets Forslag betød i det hele taget næppe noget Fremskridt, og da Ædruelighedskommissionen, der sikkert vilde foreslaa Reformer paa det omhandlede Omraade, endnu arbejdede, og da Forslaget, der vilde medføre en Nedgang i Kommunens Indtægter under Hensyn hertil først kunde træde i Kraft fra Begyndelsen af næste Finansaar, vilde han foreslaa, at man foreløbig stillede Sagen i Bero.

Filtenborg var ligeledes af den Mening, at Forslaget var noget for vidtgaaende, uden at det alligevel indførte ensartede Bestemmelser for alle Beværtningssteder. Der var ingen Grund til at opgive den Indtægt, man kunde have ved at forlange en Afgift for at holde aabent 1 Time udover almindelig Lukketid. Naar kun 24 af 163 Beværtere nu ønskede mod en Afgift at have Tilladelse til at holde aabent til Kl. 12, tydede det ikke paa, at der var stor Trang til at udskyde Lukketiden i Almindelighed. Han kunde slutte sig til Forslaget om at lade § 67 være, som den var, idet han dog skulde anbefale, at der rettedes en Henstilling til Politimesteren om en mere lempelig Fortolkning af Bestemmelsen om »sluttede Selskaber«, saaledes at Beværterne ikke behøvede at lukke deres Lokaler allerede Kl. 6 om Eftermiddagen for at kunne modtage saadanne Selskaber om Aftenen.

Mikael Johansen maatte hævde, at der virkelig var noget Smaastadsagtigt i, at man i den Grad som nu skulde være under Politi Kontrol, naar man ønskede at besøge en Restauration. Samtlige Beværtere nærede Ønske om at maatte holde aabent til Kl. 12. Naar der taltes saa meget om de Begunstigelser, de havde, maatte man ikke glemme, at de beskattedes gennem den højere Brændevinsafgift, de maatte erlægge fremfor Næringsdrivende, der forhandlede Spiritus. Naar det var ønskeligt at aabne Adgang til, at der kunde holdes aabent til Kl. 1, var dette af Hensyn til, at flere Tog indkom her efter Kl. 12, og de Rejsende burde dog kunne faa noget at leve af. At det skulde være saa farligt at tillade, at de Gæster, der var komne ind før Lukketid, blev siddende efter denne, kunde han ikke indse.

Saaledes var det indrettet 16 Steder i København, og denne Ordning havde vist sig meget tilfredsstillende. Den nugældende Bestemmelse, hvorefter Beværtere for at maatte have sluttede Selskaber — selv rent private — om Aftenen i deres Lokaler skulde lukke disse Kl. 6 om Eftermiddagen for andre, var ganske urimelig og maatte ubetinget forandres. Hvis man vilde, kunde man jo forhøje Afgiften for at holde aabent fra Kl. 12 til 1 fra 1000 Kr. til 2000 Kr., men han vilde meget fraraade, at man — som foreslaaet af forskellige — blev staaende ved den gamle Affattelse af § 67.

Lottrup kunde i Hovedsagen slutte sig til Udvalgets Forslag, der overhovedet var overensstemmende med de i København gældende Bestemmelser. Det undrede ham iøvrigt noget, at Hr. Jul. Andersen, der for kort Tid siden varmt anbefalede at give Tilladelse til, at »Vennelyst« endogsaa holdtes aabent til Kl. 1, nu var saa stærkt imod, at Lukketiden for Beværtninger i Almindelighed sattes til Kl. 12.

Sabroe kunde ikke rigtigt forstaa den Modstand, der var rejst mod Udvalgets Forslag. Man havde hidtil været enige om det uheldige i, at de daarlige Beværtninger skulde have de samme Rettigheder som de gode, hvilket medførte, at Byens sletteste Elementer samledes paa de førstnævnte og holdt til der til ud paa Natten. Dette medførte ganske vist visse praktiske Fordele for Politiet, idet dette vidste, hvor det havde de professionelle Forbrydere, og Politimesteren holdt derfor til en vis Grad sin Haand over denne Ordning, men derfor var Princippet lige uheldigt. Der var næppe andre Byer her i Landet, der havde saa mange tarvelige Beværtninger som

Aarhus, og de, der havde kvindelig Betjening, var de allerværste. Udvalget havde ikke ønsket at holde Haanden over de daarlige Beværtninger, og der var derfor givet Byraadet og Politimesteren Adgang til i Tilfælde af Overtrædelse af Vedtægtens Bestemmelser at fratage Vedkommende Ret til at holde aabent til Kl. 1, ligesom Tilladelsen til at lade Gæsterne forblive efter Lukketid paa samme Maade til enhver Tid kunde tilbagetages. Udvalget havde ikke særlig taget Sigte paa at gavne Beværterne, men dets Forslag var dikteret af Hensyn til Borgerne og de Tilrejsende, idet man var gaaet ud fra, at Udviklingen førte Restaurationsliv med sig, og det derfor drejede sig om at sørge for, at dette foregik under passende Former. Han havde ikke nogen Tillid til, at det Forslag, der blev Resultatet af Ædruelighedskommissionens Arbejde, vilde tilfredsstille Folk, der ikke var fanatiske Afholdsmænd.

Jakob Jensen paaviste, at Forslaget, selv om man forhøjede Afgiften for at holde aabent fra Kl. 12 til 1 til 2000 Kr., vilde medføre en Nedgang i Kommunens Indtægter, idet der for Tiden af 24 Beværtere betaltes ialt 4800 Kr. for at maatte holde aabent til Kl. 12 og 1200 Kr. af 1 for at holde aabent til Kl. 1.

Naar han ikke kunde gaa med til Udvalgets Forslag, var en af Grundene hertil den, at det gav Politimesteren saa stor en Myndighed paa det ommeldte Omraade, saaledes at denne efter eget Forgodtbefindende kunde give og fratage Beværterne Tilladelse til at holde aabent til Kl. 1 og til at servere for Gæster efter Lukketid. At den foregaaende Taler vilde være med til i nogen Henseende at udvide Politimesterens Myndighed,

havde iøvrigt forbavset ham noget. Politimesteren ønskede efter sin egen Erklæring ikke engang at faa den ham tiltænkte Magt over de omhandlede Forhold.

Jul. Andersen skulde ikke bestride, at der fandtes mange daarlige Beværtninger her, men det vilde sikkert ikke blive bedre efter Udvalgets Forslag. Jo flere der blev, og jo haardere Konkurrencen blev, des mere vilde Niveauet synke. Man kunde ikke sammenligne Beværternes og de Handlendes Brændevinsafgift; man behøvede blot at erindre, at de førstnævnte havde Lov til at udøve deres Næring ogsaa paa Helligdagene, hvor alle andre Næringsdrivende intet kunde fortjene. At sætte Afgiften for at holde aabent efter Kl. 12 op, vilde ikke betyde nogen Gevinst for Kommunen; det blev dyre Kroner, man tog ind paa den Maade. Naar det var omtalt, at han »varmt havde anbefalet« et Andragende om, at »Venne-lyst« maatte holdes aabent til Kl. 1, maatte han dog sige, at han havde været meget reserveret overfor dette Andragende, der iøvrigt kun omfattede Søndagene i indeværende Sommer.

Vestesen ansaa Bestemmelsen om, at de Gæster, der var komne ind inden Lukketid, maatte forblive efter denne, for temmelig uheldig. Det vilde blive ganske umuligt at kontrollere, at den ikke blev omgaaet. Der maatte i hvert Tilfælde sættes en Grænse for, hvor længe Folk maatte blive siddende paa Beværtningerne, for at der dog kunde blive nogen Ro paa Gaderne om Natten. Endelig burde der efter hans Mening ogsaa tages noget Hensyn til de Betjenende, saaledes at der dog kunde sættes en Begrænsning for deres Arbejdstid. Spørgsmaalet om Afskaffelsen af kvindelig Betjening paa Beværtnin-

gerne maatte i hvert Tilfælde ogsaa tages op i denne Forbindelse. Han kunde, naar det skulde være, gaa med til at udskyde Lukketiden til Kl. 1, naar man samtidig forbød al Servering fra dette Tidspunkt.

Det forekom ham imidlertid, at der var saa mange Spørgsmaal den omtalte Sag vedrørende, der endnu maatte drøftes, at man helst maatte udsætte Sagen indtil videre.

Mikael Johansen vilde nødig se Sagen sendt tilbage til Udvalget. Den var drøftet i ca. 3 Aar, og man maatte nu se at faa en Ende paa den. Kunde der opnaas Enighed om en almindelig Lukketid Kl. 1, kunde han for sit Vedkommende godt gaa med hertil.

Sabroe betonedes, at naar der ankedes over, at Forslaget indrømmede Politimesteren for stor Myndighed, oversaa man ganske, at det var Byraadet, der efter indhentet Erklæring fra Politimesteren, kunde meddele Tilladelse til at lade Gæster, som inden Lukketid var tilstede i den paagældende Beværtning, forblive der til et senere Klokkeslet. Naar man gennem Politimesteren fik — og der var jo ingen Grund til at betvivle, at man vilde faa det — nøjagtige Oplysninger om Tilstanden i de forskellige Beværtninger, laa det derefter i Byraadets Haand at give eller nægte vedkommende Beværtere den ommeldte Tilladelse, og paa den Maade kunde man noget komme de daarlige Beværtninger til Livs. Spørgsmaalet om den kvindelige Betjening havde været paa Tale i Udvalget, men man havde atter ladet det falde, idet det maatte anses for tvivlsomt, om man helt kunde forbyde denne. Hovedsagen for Udvalget havde været at faa Bestemmelser, der kunde virke til Forbedring af Beværtnings-

forholdene, og saadanne mente man indeholdtes i det foreliggende Forslag.

Bischoff kunde ikke stemme for at udskyde Lukketiden længere, end nu var Tilfældet. Han vilde slutte sig til de Talere, der havde foreslaaet at udsætte Sagen.

Mousten forekom det ligeledes, at det var naturligt at udsætte Sagen, indtil der forelaa en Udtalelse fra Ædruelighedskommissionen.

Formanden saa meget gerne, at den foreliggende Sag nu kunde bringes til Afslutning. Beværterne havde Krav paa ikke at blive holdt hen i det uendelige, og Udvalget kunde heller ikke vedblive at arbejde paa Sagen uden at vide, hvorledes Raadet i Virkeligheden ønskede den ordnet. Naar der var talt om Ædruelighedskommissionens Arbejde og Hensynet til det ønskelige i en Begrænsning af Arbejdstiden for de Betjenende, var det Spørgsmaal, der efter hans Mening slet ikke hørte her hen. Begrænsningen af Arbejdstiden maatte de paagældende selv søge gennemført gennem deres Organisationer, og Arbejdet paa Ædruelighedens Fremme kunde fortsættes uden Hensyn til Affattelsen af den omhandlede Paragraf i Politivedtægten. Efter hans Mening kunde man ikke i den Grad være Barnepige for Folk, men maatte overlade dem at drikke saa meget eller saa lidt, de vilde.

Jakob Jensen skulde ikke bestride, at Politiet maaske nok vilde give Raadet de Oplysninger, det sad inde med om de forskellige Beværtninger, men efter egen Erfaring vidste han, at Politiets Kendskab til, hvad der foregik paa Beværtningerne, ikke altid var fyldestgørende. Han vilde iøvrigt meget beklage, hvis man virkelig her i Raadet hvert Øjeblik skulde til at overveje,

om en Beværtning var god eller daarlig; en Afgørelse der i mange Tilfælde vilde være meget vanskelig at træffe. Der var god Grund til at tage Spørgsmaalet om en Begrænsning af Arbejdstiden for de vedkommende under Overvejelse. Der fandtes blandt dem mange Lærlinge, der ikke havde og ikke kunde have nogen Organisation.

Sabroe ankede over, at den Kritik, der var kommet til Orde overfor Udvalgets Forslag, var ganske negativ. Det kunde være ganske rart at vide, hvorledes man fra anden Side ønskede disse Forhold ordnede. Han kunde forstaa, hvis man forlangte, at alle Beværtninger skulde lukkes Kl. 7 om Aftenen; det var dog et Standpunkt; men om der lukkedes Kl. 11, 12 eller 1 betød næppe noget med Hensyn til Fremme af Ædrueligheden.

Jakob Jensen skønnede ikke rettere, end at Udvalgets Indstilling var saa svævende som tænkelig. Fra Afholdsfolkenes Side var stillet bestemte Forslag i den ommeldte Henseende.

Jul. Andersen pointerede, at da det var haabløst at tænke sig, at man vilde gaa med til en Ordning, hvorefter Beværtningerne skulde lukkes blot Kl. 10, maatte man nøjes med det, der kunde opnaas; og det bedste var saa at blive ved den nu bestaaende Ordning. Han skulde dog gerne gaa med til, at Bestemmelsen, hvorefter vedkommende Beværtning, hvis det ønskedes i den at have »sluttede Selskaber« om Aftenen, skulde lukkes allerede Kl. 6 om Eftermiddagen, bortfaldt, da den var ganske urimelig.

Sagen udsattes indtil videre. Det vedtoges at henstille til Politimesteren at ændre det Tidspunkt, inden hvilket der overensstemmende med Politivedtægtens § 67 skal lukkes, naar sluttede Selskaber skal benytte Beværtningslokalerne.

17. (J. Nr. 86—1906). Fra det i Mødet den 31. Maj d. A. nedsatte Udvalg forelaa Forslag til Tillæg til Aarhus **Sundhedsvedtægt** indeholdende Bestemmelser om **Mælk** og **Mælkeudsalg**.

Efter Henstilling fra Sabroe vedtoges det at affatte § 13, 2. Stk. 5. Lin. saaledes: »af smitsomme Sygdomme«. Iøvrigt vedtoges Forslaget.

18. (J. Nr. 134—1906). Fra samme Udvalg forelaa Forslag til Tillæg til Aarhus **Sundhedsvedtægt** med Bestemmelser om **Bagerier, Brødudsalg m. m.**

Jakob Jensen paaskønnede i høj Grad Sundhedskommissionens Bestræbelser for at reformere paa det omhandlede Omraade. At de ny Bagerier, der kom til, skulde indrettes efter alle Hygiejnens Forskrifter, var meget rigtigt, men det forekom ham, at Bestemmelserne i Forslagets § 46 med Hensyn til Forandring i fuld Overensstemmelse med sammes § 45 af de alt bestaaende Bagerier enten, naar den vedkommende Ejendom skiftede Ejer, eller i hvert Fald inden Udgangen af 10 Aar fra Vedtægtens Ikrafttræden, var temmelig strænge. Med Hensyn til de i de senere Aar oprettede Bagerier, maatte der i hvert Tilfælde i nogen Udstrækning kunne dispenseres fra de Bestemmelser.

Mikael Johansen kunde ganske dele den foregaaende Talers Betragtninger. Dersom Ejerskifte altid medførte, at et Bageri i Ejendommen straks skulde indrettes efter den ny Vedtægt, vilde dette sikkert meget trykke Ejendommens Salgs-værdi. Det forekom ham, at det vilde være heldigere at forme Bestemmelsen saaledes, at Ændringen skulde ske i Løbet af 10 Aar efter Ejerskifte.

Nørgaard nærede de samme Betænkeligheder som de foregaaende Talere ved Forslagets § 46.

Der maatte i hvert Tilfælde aabnes en Mulighed for, at der kunde dispenseres fra denne Bestemmelse. Noget vilde det naturligvis hjælpe, om man satte en vis Frist, f. Eks. 5 Aar efter Ejerskifte, inden hvilken Forandringerne skulde foretages.

Vestesen fandt, at det var ret naturligt, at man forlangte Forandringerne gennemført ved Ejerskifte. Havde man ikke en saadan Bestemmelse, kunde det trække længe ud, inden Forslagets Bestemmelser om Indretningen af Bagerierne kunde komme til at virke.

Jul. Andersen var mest stemt for at beholde den omdebatterede Bestemmelse som den var; ved Hjælp af den kom man indenfor en rimelig Tid af med de fleste uheldige Bagerier.

Stadslægen skulde henlede Opmærksomheden paa, at den ommeldte Bestemmelse var betydelig mildere end den tilsvarende i den for Aalborg gældende Vedtægt, efter hvilken Omændring af Bagerierne skulde ske, saasnart de skiftede Indehaver. Det gjaldt om at finde en Maade, hvorpaa man kunde komme af med de gamle Bagerier. Der var jo imidlertid intet i Vejen for, at Vedkommende kunde søge om Dispensation fra Vedtægtens Bestemmelser.

Det vedtoges at affatte § 46. 1. Stk., 4—5 Lin. saaledes: »eller senest 5 Aar efter, at den Ejendom, i hvilken Bageriet findes, har skiftet Ejer«-

Løvrigt vedtoges Forslaget.

